

**Міністерство освіти і науки України
Одеська національна академія харчових технологій**

Прийнято
на засіданні Вченої Ради ОНАХТ
«04» грудня 2018р.
Протокол № 5

Введено в дію
Наказом ОНАХТ
від 17 грудня 2018р. № 481-01
«Про введення в дію Положення
про навчальні спеціальні
лабораторії відокремлених
структурних підрозділів»

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО НАВЧАЛЬНІ СПЕЦІАЛЬНІ ЛАБОРАТОРІЇ відокремлених структурних підрозділів Одеської національної академії харчових технологій

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про навчальні спеціальні лабораторії відокремлених структурних підрозділів Одеської національної академії харчових технологій (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017р. № 2145 –VIII (із змінами), до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII (із змінами), Наказу Міністерства освіти і науки України від 23 січня 2014р. № 60 «Про затвердження Типових штатних нормативів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації» (із змінами) та інших нормативно-правових актів України з метою підвищення рівня організації освітнього процесу і оснащення освітнього середовища відокремлених структурних підрозділів Одеської національної академії харчових технологій, а саме: Одеського технічного коледжу, Коледжу нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу, Коледжу промислової автоматики та інформаційних технологій, Механіко-технологічного коледжу (далі – коледжі).

1.2. Дія цього Положення поширюється на навчальні спеціальні лабораторії, що функціонують і створюються згідно з рішенням Вченої ради ОНАХТ (коледжу), яке вводиться в дію наказом ректора, рішеннями Вченої ради ОНАХТ (коледжу) приймається на підставі навчальних планів відповідно

до спеціальностей коледжів із спеціальним технічним (технологічним) обладнанням. Безпосередньо керівництво роботою навчальною спеціальною лабораторією здійснює завідувач навчальної спеціальної лабораторії, який підпорядковується завідувачу кафедри (голови циклової комісії).

1.3. Навчальна спеціальна лабораторія – це спеціальне приміщення, обладнане для проведення лабораторних робіт, курсового та дипломного проектування, експериментів, дослідів і випробувань, науково-технічної творчості студентів, можливість виконання макетів, моделей обладнання з спеціальності, раціоналізаторської та винахідницької роботи. Завідувач навчальної спеціальної лабораторії відповідає за своєчасне проведення всіх видів навчально-методичної роботи відповідно плану роботи кафедри (циклової комісії).

1.4. Навчальна спеціальна лабораторія використовується для практичних занять (для групи студентів), лабораторних занять – (для підгрупи студентів, але не більш 15 осіб).

1.5. В навчальній спеціальній лабораторії створені безпечні умови для проведення лабораторних, науково-дослідних і практичних робіт та забезпечений належний стан робочих місць, обладнання, приладів, тощо, а також виконуються вимоги з техніки безпеки, пожежної безпеки та охорони праці.

1.6. Правила поведінки студентів в навчальній спеціальній лабораторії визначаються відповідно до Інструкції з охорони праці та пожежної безпеки в навчальній спеціальній лабораторії.

1.7. В навчальній спеціальній лабораторії ведеться документація діяльності згідно з вимогами законодавства України, наказів та розпоряджень ректора ОНАХТ, розпоряджень проректорів ОНАХТ, завідувача кафедри (голови циклової комісії).

1.8. На входних дверях навчальної спеціальної лабораторії повинен бути зазначений відповідний напис, а саме на таблиці вказано назву та прізвище завідувача навчальної спеціальної лабораторії,

Наприклад:

Навчальна спеціальна
лабораторія
Експлуатація
газонафтопроводів
і газонафтосховищ

Завідувач Нікішин В.П.

1.9. Для оформлення навчальних спеціальних лабораторій може бути передбачено створення навчально-методичних експозицій змінного та постійного характеру.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ

Основним завданням навчальної спеціальної лабораторії є безперервне забезпечення проведення усіх видів лабораторних та практичних занять, виконання науково-дослідних робіт зі студентами.

2.1. Основна мета створення лабораторії полягає у забезпеченні оптимальних умов для організації освітнього процесу та реалізації завдань відповідно до Державних стандартів освіти та навчального плану спеціальності коледжу.

2.2. Завданням функціонування спеціальних навчальних лабораторій є створення передумов для:

- організації індивідуального та диференційного навчання з відповідних дисциплін;
- реалізації практично-діючої і творчої складових змісту навчання;
- забезпечення профільного і поглибленого навчання;
- організації роботи гуртків та факультативів;
- індивідуальної підготовки викладачів до занять та підвищення їх науково-методичного рівня.

2.3. Перед початком навчального року проводиться огляд навчальної спеціальної лабораторії з метою визначення стану готовності її до проведення занять.

3. ФУНКЦІ НАВЧАЛЬНОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ

3.1. Проведення лабораторних і практичних занять, самостійної роботи студентів.

3.2. Напрацювання нових методів дослідження.

4. ОБОВ'ЯЗКИ НАВЧАЛЬНОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ

4.1. Забезпечення умов для проведення на високому науковому, методичному і технічному рівні практичних занять та лабораторних робіт.

4.2. Забезпечення належних умов для виконання студентами курсових (дипломних) проектів.

4.3. Сприяння проведенню науково-дослідних робіт викладачами, студентами.

4.4. Забезпечення безпечних умов праці відповідно до вимог, встановлених чинним законодавством України.

4.5. Підтримка у належному технічному стані приладів, обладнання та матеріалів для виконання лабораторних, практичних та науково-технічних робіт студентів коледжу.

4.6. Підтримка в робочому стані, а також ремонт та поновлення обладнання, приладів.

4.7. Забезпечення лабораторних практичних робіт витратними матеріалами.

5. ОХОРОНА ПРАЦІ НАВЧАЛЬНОЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ

5.1. В навчальній спеціальній лабораторії забезпечено дотримання вимог нормативно-правових актів України з охорони праці та пожежної безпеки.

5.2. Створено безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентарю тощо.

5.3. Не допускаються до проведення навчальних занять або робіт студенти та працівники коледжу без передбаченого спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту.

5.4. При настанні під час освітнього процесу нещасного випадку працівники навчальної лабораторії та завідувач лабораторії вживають заходів, що передбачені Положенням про порядок розслідування нещасних випадків.

6. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНИХ ЛАБОРАТОРІЙ

6.1. Навчальні спеціальні лабораторії повинні мати паспорт, який має містити:

- сертифікат про атестацію лабораторії;
- план розташування меблів та обладнання;
- загальні відомості та характеристика лабораторії;
- характеристики основних параметрів санітарно-технічного стану приміщення;
- перелік практичних та лабораторних занять;
- перелік наочного приладдя стендів, таблиць і плакатів;
- перелік осіб, які мають доступ до лабораторії.

6.2. Навчальні спеціальні лабораторії повинні мати наступну документацію:

- положення про навчальну спеціальну лабораторію;
- інструкцію з охорони праці, пожежної безпеки та техніки безпеки;
- правила внутрішнього розпорядку коледжу;
- план евакуації;
- перспективний план переоснащення навчальної спеціальної лабораторії;
- річний план роботи навчальної спеціальної лабораторії;
- книга обліку обладнання та матеріальних цінностей;
- журнал обліку об'єктів, які містять дорогоцінні метали (при потребі), тощо.

7. КЕРІВНИЦТВО

7.1. Керівництво навчальної спеціальної лабораторії здійснює завідувач лабораторії, який призначається і звільняється наказом ректора за погодженням завідувача кафедри (голови циклової комісії), директора коледжу. Завідувач навчальної спеціальної лабораторії є матеріально-відповідальною особою. Інші працівники навчальної спеціальної лабораторії призначаються і звільняються з посад наказом ректора за погодженням завідувача навчальної спеціальної лабораторії, директора коледжу.

7.2. Завідувач лабораторії повинен мати повну вищу освіту (магістр, спеціаліст) за відповідною спеціальністю. На посаду завідувача лабораторії приймається особа, фізичний і психічний стан якої дозволяє здійснювати педагогічну діяльність та яка має освітню та/або професійну кваліфікацію, що відповідає встановленим законодавством, зокрема професійним стандартом (за наявності), кваліфікаційним вимогам до відповідних посад педагогічних працівників

7.3. Завідувач лабораторії керує всіма видами діяльності лабораторії з основного напрямку відповідно до законодавства України про освіту:

- організовує навчально-методичну роботу спрямовану на підвищення професійної педагогічної майстерності педагогічних (науково-педагогічних) працівників;

- бере участь у розробці навчальних планів, програм, посібників, методичних рекомендацій, доборі фахівців. Контролює якість виконання навчальних планів і програм, забезпечує умови для їх впровадження, надає методичну і консультативну допомогу;

- забезпечує збереження навчально-матеріальної бази лабораторії відповідно до нормативних вимог, відповідає за дотримання Правил внутрішнього розпорядку, санітарно-гігієнічного режиму, охорони праці та техніки безпеки.

7.4. Завідувач навчальної спеціальної лабораторії підпорядковується безпосередньо завідувачу кафедри (голови циклової комісії).

7.5. Завідувач навчальної спеціальної лабораторії повинен знати:

- Конституцію України; закони України;

- акти Президента України; Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України щодо освітньої галузі; накази та розпорядження Міністерства освіти і науки України; інші законодавчі та нормативно-правові акти з питань освіти;

- правила внутрішнього розпорядку, правила і норми з охорони і безпеки праці, пожежної безпеки;

- Державні стандарти вищої освіти, основи педагогіки.

7.6. Завідувач навчальної спеціальної лабораторії:

7.6.1. Є відповідальним за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентарю, тощо.

7.6.2. Вимагає у встановленому порядку забезпечення спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту здобувачів освіти та працівників коледжу ОНАХТ згідно з Положенням про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям.

7.6.3. Розробляє і переглядає (один раз на 5 років) інструкції з охорони праці під час проведення навчання в навчальній спеціальній лабораторії.

7.6.4. Дозволяє використання обладнання, встановленого в навчальній спеціальній лабораторії, що передбачено типовими переліками, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

7.6.5. Контролює дотримання безпечних і нешкідливих умов проведення виробничої практики здобувачів вищої освіти на підприємствах, в установах і організаціях, не дозволяє виконання робіт, не передбачених умовами договору.

7.6.6. Проводить інструктажі з охорони праці під час освітнього процесу.

7.6.7. Проводить інструктажі з безпеки життєдіяльності або контролює їх проведення викладачем.

7.6.8. Бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди).

Інші права, завдання, обов'язки, відповідальність тощо завідувача навчальної спеціальної лабораторії, зазначені в його посадовій інструкції.

8. МАЙНО ТА ЗАСОБИ

8.1. Придбання всього обладнання, техніки, технічних засобів навчання, матеріалів проводиться згідно з заявкою до відділу матеріально-технічного постачання та конкурсних торгів ОНАХТ і за рахунок загального та спеціального фонду академії і коледжів, що виділяє ректор академії згідно з планом поповнення і оновлення матеріальної бази.

9. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНИХ ЛАБОРАТОРІЙ

9.1. Навчально-методичне забезпечення спеціальних навчальних лабораторій складається з навчальних програм, робочих програм з відповідних дисциплін, підручників, навчальних та методичних посібників (не менше одного примірника кожної назви) з предмету, затверджених переліків лабораторних та практичних робіт, типових переліків навчально-наочних посібників та обладнання загального призначення, навчального обладнання у кількості відповідно до вимог зазначених переліків. В навчальних спеціальних лабораторіях повинні бути: план роботи на рік та перспективні плани роботи.

9.2. Розподіл та збереження засобів навчання і навчального обладнання здійснюються згідно з вимогами навчальних програм за спеціальностями у лабораторних приміщеннях по секціях меблів спеціального призначення.

9.3. У навчальних спеціальних лабораторіях повинна бути інструкція і журнали ввідного та періодичного інструктажу з охорони праці, техніки безпеки, пожежної безпеки.

9.4. Додатково навчальні спеціальні лабораторії можуть бути оснащені:

- підручниками та навчальними посібниками для кожного студента;
- фаховими журналами;
- інформаційними збірниками Міністерства освіти і науки України;
- науково-популярною, довідково-інформаційною і методичною літературою;

- матеріалами перспективного науково-педагогічного досвіду, науковими розробками відкритих навчальних занять та виховних заходів;
- інструкціями для виконання лабораторних і практичних робіт, дослідів, спостережень, технічної творчості, тощо;
- красознавчими матеріалами;
- інструментами та матеріалами для відновлення і виготовлення саморобних засобів навчання, макетів, моделей, раціоналізаторської і винахідницької роботи.

10. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СПЕЦІАЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ

Навчальна спеціальна лабораторія несе відповідальність за:

- не організацію індивідуального та диференційного навчання з відповідних дисциплін;
- не реалізацію практично – діючою і творчої складових змісту навчання;
- незабезпечення профільного і поглибленого навчання;
- не організацію роботи гуртків та факультативів;
- індивідуальну не підготовку викладачів до занять та не підвищення їх науково - методичного рівня.

11. КОНТРОЛЬ, ПОВІРКА, РЕВІЗІЯ

Систематичний контроль за роботою навчальної спеціальної лабораторії здійснює завідувач кафедри (голова циклової комісії), а також комісії, які призначає ректор, проректори, директор коледжу завідувач відділенням чи навчальний відділ ОНАХТ, бухгалтерська служба ОНАХТ, а також керівні органи управління освіти.

12. РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ

Реорганізація (ліквідація) навчальної спеціальної лабораторії проводиться відповідно до рішення Вченої ради ОНАХТ (коледжу), яке вводиться в дію наказом ректора.

Завідувач навчальної спеціальної лабораторії «Експлуатація газонафтопроводів та газонафтосховищ» КНТІС ОНАХТ

В.П. Нікішин

Погоджено:

В.о. начальника юридичного відділу

І.С. Воронюк